

Iz Kapel pri Brežicah. (Nemškutarija, potres, letina). Ker čislani list „Slov. Gosp.“ skoraj v vsaki številki naznanja, da se vrle občine Štajerja slovenskega potegujejo in poprijemajo slovenskega uradovanja, bi tudi naši občini se spodobilo, da skrbi nemštvo opustiti, in se milega materinskega nam vsem bolj razumljivega uradovanja poprijeti, svojo malo vredno nemškutarijo pa odpraviti. Nespamet nemškega uradovanja jasno kaže sledeči poziv: „Z. 90. Vorladung. An den Herrn F. Z. S. „sie wird“ vorgeladen am donerstag dass ist am 6 Jänner 1881 zu dem Gemeindefest und Rechnung für dass Jahr 1880 zu der Gemeindehaus in Kapellen das ist um 9 Uhr Vormitag zu erscheinen und bei gefertigter melden in Kapelle“. Za božjo voljo, pišite slovenski, tako kakor mislite in govorite pa se ni bati, da bi kateri slovenski župan enakih šušmarij načodrkali. Ko bi si naročili list, kakšen koli slovenski, bi marsikateri navk iz njega zajeli. — Nesrečna ura 9. novembra p. l. je iznemirila velik del sveta; tako je tudi naša farna cerkev od potresa strašno zadeta. Od tistega dneva v njej ne sme se sv. meša služiti, orglje ne pojo, zvonovi ne zvonijo in smo prisiljeni pri podružnici sv. Trojici božjo službo opravljati. Ne vemo še, bo se li dala popraviti, ali bomo morali zvonik podreti in iz nje zidati. Vse bi se storilo, ko bi bilo denarja. Ali kakor se povsod pritožujete, ravno tako se pri nas godi; zadolženi smo do ušes skoraj vsi, davki hočejo plačani biti, slaba bila je letina. Toča je dne 6. in 24. junija nevsmiljeno klestila črez vso faro in vničila najbolj vinograde, rž, pšenico, ječmen, še travi ni prizanesla, da se je vseh pridelkov malo spravilo in se vsi klavrno pripravljamo za prihodnje gospodarstvo.

Iz Murskega polja. Dovolj prelubi „Gospodar“ majhen prostorček kmetiču iz Murskega polja. Bodi tudi zanaprej marljiv vrtnar, ki seje zlato pšenico omike in rodoljubja, a puli osat in plevel breznačajnosti, hinavščine in nemarnosti iz polja domovine. Takšne zime kakor je letos, menda že dolgo nikdo ne pomni. Pri nas so še do Božiča živino na pašo gonili, da so si več krme prihranili. Po polji je lepo gledati, kako se je ozimina obrasla, da že dolgo ne tako. Ljudje še zmirom lahko po polji ino vinogradih delajo, da si kaj zaslužijo. Pa vkljub lepemu in toplemu vremenu vendar nekateri roke križem držijo. Kakor postavim v Volčji vesi, kder imajo take ceste, da se Bogu usmili, pa vendar nimajo toliko časa, da bi si kamna navozili. Popred so zmirom rekli, da, kedar bomo imeli novega župana, si bomo že cesto popravili. Zdaj ga imamo, pa še je vse pri starem. Kteri so bolj na strani, posebno otroci za šolo, ne morejo nikamor, pa tudi odrasli ob praznikih k božji službi ne. Vse sosedne občine so se nekaj že zmenile za občinske ceste, samo Volčenci se nič ne brigajo za nje. Dobro bi bilo, ako bi malo

okoli sebe pogledali in se usmili ubogih sosedov, kterih že skoraj iz blata več vun ne vidijo.

Kmet.

Iz Laporskih hribov. (Lažujivi liberalci.) V naših krajih se je število naročnikov „Slov. Gosp.“ ob novem letu zopet pomnožilo. Prav je tako. Naj bi vendar kmetje radi naše časnike brali. Tako bi se sami prepričali, kaj je res o eni ali drugi tako važni reči za kmeta! Čudno je, kako sedaj „liberalci“ grdo lažejo, da bi s svojimi grehi konservativne poslance očrnil. Pravijo, da so slovenski poslanci krivi, da se bo gruntna dača povišala. Kdo pa je cenil ali „šacal“ naše grunte? Ali so to bili slovenski konservativni možje? Ali niso bili „šacmani“ sami nemškutarski liberalci? Pravijo, da je g. baron Güdel „eksekutorje gori spravi“, — da so slovenski poslanci vojaško takso zmislili; da so slovenski poslanci celó „dac“ pri vinu in žganji povišali. Nevedni kmet to verjame; ali kdor kaj bere; ta vé, da je v štajerskem deželnem zboru le 8 slov. poslancev med 63, da toraj teh 8 gospodov ne odloči kaj takega in se ve da naši poslanci niso uzrok tolikim stroškom v deželi. V naših okolih je najhujši liberalce znaní Sorschaggg, po domačem „Miglic na pauhofi“. Pa da bi Črešnjevski možje in gospodje hoteli bi nam gotovo lahko kaj lepih reči naznanili, kako je ta gospod vladal v svojem času kot župan Črešnjevski itd. Čudno se nam zdi, da nima nobeden na Črešnjevcih „korajže“ kaj objaviti o tem čudnem moževi, ki je sedaj zopet „oberpurgarmajster“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dva liberalna ministra sta izstopila iz ministerstva: baron Streit in plem. Kremer. Novi minister za trgovinstvo je baron Pino, a vodstvo pravosodja prevzel je čeho-slovanski domoljub dr. Pražak. Nemški liberalci so vsled tega močno osupnjeni; sedaj imajo še le barona Konrada v ministerstvu, ki je nekoliko njihov. — V državnem zboru obravnavajo postavo zoper ode ruhe. — Pred cesarjem prišli so odborniki kmetijske družbe gornje-avstrijske prosit radi gruntnega davka. Cesar so odgovorili: „razumem, da se ljudje branijo zavoljo gruntnega davka: toda naj se ne zaganjajo predaleč; prav težko je v tej reči kaj storiti, ker je vse uravnano v postavi; vendar rad zaukažem ministrom vaše prošnje preudariti in jim kolikor mogoče ustreči.“ Tako so cesar rekli. Postavo so liberalci naredili, a sedaj uboge kmete na Dunaj gonijo, naj bi cesar pomagali, kateremu so leta 1869. nesrečno postavo o gruntnem davku v podpisovanje predložili, a potem 25 milijonov goldinarjev pri cenzitvi gruntov potrošili, sedaj pa se vidi, da je vse zamotano. Oj, kaki šušmarji so vendar liberalci. Nesrečna je do sedaj vsaka dežela, kder so gospodarili. — Nemški kmetje prav šuntarsko iznemir-

jeni po liberalnih kričalih, spoznali so kmalu, da so jih ti hoteli za nos voditi. Zato se držijo tem trdneje svojih konservativnih poslancev in tirjajo prenapredbe v rečeh, katere so liberalci jim vsilili: šletno šolanje, trgiranje zemljišč itd. V Zwetelnu so zahtevali, naj se prenapredijo volilni redi, naj se po postavi zabrani kmetije črez red z dolgovi oblagati in zavoljo dolgov do zadnjega orala prodavati in rodbinam selo in dom za vselej jemati. To je velevažno znamenje časovo! Čehi tirjajo, da se na vseučiliščih v Pragi namešči polovica českih profesorjev. — Jednako iznenadilo ljudi, kakor odstop 2 liberalnih ministrov, je tudi imenovanje 12 novih udov za gosposko zbornico. Vsled tega bo stari liberalci Schmerling bržčas v manjšino potisnjen. — V Zagrebu občutili so potres dne 17. jan. a ne močno. V saboru predčitalo je se cesarsko pismo, v katerem je se naznanilo bodoče spojenje hrvatske granice s Hrvatsko in Slavonijo.

Vnanje države. Ruski general, slavni Skobeljev, prodril je do močne trdnjave Geogtepe in jo obdal dne 4. jan. t. l. z nasipi. Seboj ima 10.000 mož in 100 kanonov. Turkmeni ga precej napadnejo brezuspešno; dne 7. jan. potisne drugo vrsto nasipov bliže k mestu, sedaj plane 30.000 Turkmenov nad Ruse, vzame drugo vrsto nasipov in 3 kanone, ruski general Petruševič in 120 mož je mrtvih, Skobeljevu konj ustreljen; a sedaj zagromijo iz prvih nasipov ruske puške in kanoni tako strašno, da Turkmeni zbežijo v mesto, na stotine mrtvecev zapustivši na bojiščih; dne 9. jan. so Rusi s tretjo vrsto nasipov pririli celo blizu do trdnjave. — Grki nameravajo baje še ta mesec pričeti boj zoper Turke. — Srbska skupština začela je zborovati, v Belgradu in je v Avstriji prijazna. — Sina ruskega carja, Sergij in Pavel, potujeta po Italiji in sta dne 14. jan. obiskala sv. očeta Leona XIII. v Rimu. Bila sta dostojno sprejeta. Pravijo, da je se car pogodil zastran ruskih katoličanov s papežem. Bog daj! — Nemški cesar, 86letni Viljelm, vedno boleha; njegov sin naslednik je se potegnil za Jude, katerih Nemci ne trpijo več. — Francoski minister Magnin hoče 800 milijonov frankov najeti za vojaške potrebe. — Chilenci so izbarkali 15000 mož blizu Lime, glavnega mesta v Peruvijanskem v južnej Ameriki.

Za poduk in kratek čas.

Neumni Janž.

I. Pri Rotnikovih svetijo dolgo v noč. Oča Vrban sedijo s svojo starko Ano pri peči. Luščita tikvino seme. Vrle tri hčeri: Lizika, Julika in Micika pa kaj pridno kolovrate vrtijo in predejo snažno povese v tenke niti. Pred hišnim očetom stoji lesen svečnik z gorečo tresko. Oča jo marljivo obračajo in utrinjajo. Ravno so treski odtrgali precej dolg utrinek rekoč: no, dnes dobimo še

gostov, ker treska dela tako velike utrinke. In res zalaja pred oknom hripavi „sultel“, sneg zaškrip-lje in zdajci tudi kljuka na dverih. Kmalu vstopita Vrazov Jaka pa Mrakov „Tonč“, obadva najlepša pa tudi najpridniša fanti v celej soseski. Povsod so ju bili veseli, najbolje pa pri Rotnikovih. Zakaj? No, to so vedeli že mati Ana, oče Vrban pa večkrat na tihem premišljevali. Kratko rečeno, prišleca bila sta z veseljem sprejeta in kmalu so vsi okolo peči sedeli in se prijazno razgovarjali. Vrazov Jaka je ravno dopovedal tako šaljivo burko o „Pavlihu“, da so vsi se smejali, ko je okroglo-lica Liza rekla, da vé o „neumnem Janži“ smešno pripovedko. Ako hočete, jo vam rada razkramljam. „Prosim, le začni“, pritakne Vrazov Jaka rado-veden. Bilo je vsem po volji in Liza začne pripo-vedovati o „neumnem Janži“!

Pri nekem bogatem grajščaku je nekda slu-žil „neumni Janž“. Ljudje so pravili, da je neko-liko butast in so ga zvali: „neumni Janž“. Ali Janž ni bil tako neumen pač pa strašno močen, ker so mu njegova mati sedem let dali sesati. Grajščak je imel navado vsakemu hlapcu za rana odkazati delo. Kateri ni o pravem času dodelal, ta je bil tepen. Neumni Janž je do sedaj tepenju vselej srečno všel, se ve, ker je bil močen. To pa drugim hlapcem ni bilo prav. Sklenoli so tedaj mu nekaj storiti, da se gotovo zamoti in jih zvečer po hrbtu dobi tako, kakor drugi hlapci. Ko je tedaj neumni Janž spat zlezel, šli so hudobni hlapci in Janžev voz, s katerim je imel drugi den iti v gozd po drva, do čista razdevali in kose po ko-larnici razmetali; sami so pa drugo jutro zgodaj vstali in se odpeljali v gozd, veseli, da bo dnes neumni Janž gotovo tepen.

Neumni Janž je precej pozno vstal, potem še svojo trojad krmil in razmetani voz zlagal. Jezil se pa ni nič. Sedaj napreže in se odpelja v gozd. Pojdoč izkoplje z lopato prav globoko jamo vprek po celej stezi. Jamo zakrije s odklestki in hlobovom. Hlapci so pa že imeli svoje vozove naložene, ko je se neumni Janž pripeljal. Pustijo ga v gošči in se peljajo domov. Pojdoč pa obti-čijo v jami, katero jim je bil neumni Janž izko-pal. Med tem pa je močni Janž kar cela drevesa začel s korenjem vred pipati in na voz metati. Kmalu je voz naložen in neumni Janž davno doma, ko so hudobni hlapci še vedno v jami čepeli, ske-kali in z vzdigovanjem voza se jezili. Ko je graj-ščak najpred neumnega Janža videl prihajati do-mov, bil je tega vesel. Samo to mu ni bilo po volji, da je neumni Janž z vozom sohe pri vratih podrl, ko je v dvorišče peljal. Hotel ga je napo-diti. Vendar si premisli in sklene še eno leto neum-nega Janža pridržati. Pogodita se pa tako, da ne dobi Janž nobenega drugega plačila, kakor da sme grajščaku eno za uho vsekati, če prav bi slednji tudi tri solnce na enkrat videl.

Leto preteče. Janž tirja pogojeno plačilo in si išče potno palico. Na natolji leži orehov ploh,